

КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫНБИЛИМ БЕРҮҮ ЖАНА ИЛИМ МИНИСТРЛИГИ

М.РЫСКУЛБЕКОВ АТЫНДАГЫ КЫРГЫЗ ЭКОНОМИКАЛЫК
УНИВЕРСИТЕТИНДЕГИ МЕНЕДЖМЕНТ СИСТЕМАСЫНЫН САПАТЫН
УЮШТУРУУНУН СТАНДАРТЫ

ДОКУМЕНТТЕШТИРИЛГЕН ПРОЦЕДУРАСЫ

Мамлекеттик жана расмий тилдер кафедрасы

(дисциплинанын аталышы)

дисциплинасы боюнча

СТУДЕНТТЕРДИ ОКУТУУ ПРОГРАММАСЫ
(Syllabus)

_____ адистиги үчүн

(шифр, адистиктин аталышы)

Окутуу формасы _____ (күндүзгү, сырттан окуу)

Жалпы 8 кредит

Курсу 1-2

Семестри 1-2-3-4

Рубеждик текшерүүнүн саны (РТ) _____

СӨИ 120 саат

Экзамен _____ семестри

Аудиториялык сааттардын жалпы саны 120

Аудиториядан сырткаркы сааттардын жалпы саны 120

Жалпы эмгек көлөмү 240 саат

Силлабус

Кыргыз Республикасынын Жогорку кесиптик билим берүү боюнча мамлекеттик
стандартынын, Кыргыз Республикасынын Билим берүү жана илим министрлигинин
типтүү программасынын негизинде түзүлгөн.

кафедрасынын жыйынында толкууланган жана сунушталган.

«___» _____ 2021-ж. Токтомдун № _____

Кафедра башчысы _____ Жапаралиева Н.Ж.

М.Рыскулбеков атындагы
КЫРГЫЗ ЭКОНОМИКАЛЫК УНИВЕРСИТЕТИ

Мамлекеттик жана расмий тилдер кафедрасы

Курстун аталышы: Кыргыз тили жана адабияты
Топтору:
Окуу мөөнөтү: 1-2-3-4-семестри
Бардыгы практикалык 240 саат
Окутуучу: **Турпанова Жылдыз Асыранбековна**
Офис: Мамлекеттик жана расмий тилдер кафедрасы (115 - дарскана)
Өз алдынча иштөө: 114 - дарскана
Кафедра телефону: 0777 0 088 37; 0500 00 88 37
Электрондук дареги: jyldyztur@mail.ru;
jyldyzturpanova@gmail.com

Курстун актуалдуулугу:

Бүгүнкү күндө тил аркылуу кыргыз элинин дүйнөлүк маданиятка кошкон салымы сакталып, андан-ары саясий-социалдык абалы өсүп-өнүгүүдө. Билим берүү процессинде бала бакчалардан баштап жогорку окуу жайларында кыргыз тили мамлекеттик тил катарында окутулуп келе жатат. Азыркы мезгилге чейин Кыргызстанда орус же чет тилинде сүйлөгөн улуттарга кыргыз тилин үйрөтүү маселеси актуалдуу болуп келсе, бүгүнкү күндө кыргыз тилинде сүйлөбөгөн кыргыз атуулдарын кыргыз тилинде сүйлөтүү актуалдуу маселелердин бири болуп келет. Ошондуктан, бул программада берилген материалдар бир кыйла жеңилдетилип, кеңейтилип, кээ бир темаларга студенттердин өз алдынча ой жүгүртө билүү жөндөмдүүлүгүн арттыруу, тил каражаттарынын таасирдүүлүгүн, образдуулугун өздөштүрүү максатын көздөгөн практикалык иштерге көп орун берилди. Грамматикалык материалдар болсо окутуу материалдарынын маанисин түшүнүүгө каражат катары колдонулат. Мындан сырткары студенттердин теориялык билимдерин практикада колдоно билүү мүмкүнчүлүктөрүн арттыруу, б.а. окутуунун практикалык багытын күчөтүү максатында, байланыштуу кепке да кыйла көңүл бурулду.

1.3. Курстун максаты жана милдеттери:

Кыргыз тили башка окуу предметтери сыяктуу студенттердин дүйнөгө болгон көз карашын калыптандырат, ошондой эле турмушта инсан катары өз алдынча калыптанууга жардам берет.

Студенттердин кыргыз тили предмети боюнча таалим-тарбия алышы, аны практикада колдоно билиши, кыргыз тилин окутуунун максатын аныктайт. Окутуу процессиндеги жогоруда аныкталган максаттар 4 компоненттин негизинде ишке ашырылат:

1. Билим берүүчүлүк компоненттин максаты – лингвистикалык жана филологиялык илимдин негиздерин таанып-билүү аркылуу студенттердин кругозорун кеңейтүү жана кыргыз элинин сүйлөө маданиятын терең өздөштүрүүгө жетиштүү.

2. Өркүндөтүүчүлүк компоненттин максаты – кыргыз тили буюнча өздөштүргөн билимин андан ары тереңдетип өнүктүрүү, тил табиятына жана көркөм сөз өнөрүнө болгон кызыгуусун арттыруу.

3. Тарбиялык компоненттин максаты – кыргыз элинин көркөм өз өнөрүнүн бай казасы менен тааныштыруу, аларды элдик каада-салтын, үрп-адатын адеп-ахлагын, коомчулук алдындагы адамдык парзын адабий тексттерде көркөм берилиши аркылуу элдик рухий дүйнөнү таанытуу, улуттук аң сезимин өнүктүрүү.

4. Практикалык компоненттин максаты – кыргыз тилинин практикалык курсу жана сүйлөшүү, жазуу ишмердүүлүгү боюнча алган билгичтиктерин, көндүмдөрүн, баалуулуктардын турмуштун ар түрдүү кырдаалдарында колдоно билүү.

Ал эми кыргыз тилин үйрөтүүдөгү негизги максаттар төмөндөгүдөй милдеттердин ишке ашырылышын көздөйт.

1. Турмуштук кырдаалдар боюнча сүйлөшө турган жана окула турган тексттердин тематикаларын аныктоо;

2. Тилдик материалдардын курулуш каражаттарын (фонетикалык, лексикалык, грамматикалык) аныктоо;

3. Билим берүүнүн гумандаштыруу процессине басым жасоо.

4. Мурдагыдай маалыматтык –билимдик мамилеге эмес, өнүктүрүүчү жана ишмер мамилеге басым жасоо.

5. Билим алууга жоопкерчиликтүү, аң-сезимдүү мамиле жасаган социалдык жактан активдүү инсанды тарбиялоого багыт берүү.

Реквизиттер

6. Кырдаалга жараша сүйлөшүүгө үйрөнөт

7. Текстке фактологиялык жана концептуалдык суроолорду түзүү жөндөмү өсөт

8. Тилдик көнүгүүлөр аркылуу туура сүйлөө кебин жана жазуусун калыптандырат

9. Этномаданий лексикаларды өздөштүрөт

10. Адисттик лексикаларды өздөштүрөт

1.4. Дисциплинаны өздөштүрүүнүн жыйынтыгына коюлган талаптар:

Билүүсү:

- ✓ кеп маданияты, стиль стилистиканы түшүнө билет;
- ✓ кептин стилдерин, түрлөрүн ажырата алат;
- ✓ дил баян, эссе, реферет жазуунун жолдорун билет;
- ✓ официалдуу жана официалдуу эмес иш кагаздары жөнүндө маалыматтарды алат;
- ✓ фразеологизмдер жөнүндө түшүнүк жана алардын мүнөздүү белгилерин билет;
- ✓ сөз айкашы, сөз айкашынын түрлөрү жөнүндө түшүнүк алат;
- ✓ сүйлөмдүн түрлөрү жана анын грамматикалык түзүлүшү боюнча түшүнүк алат;
- ✓ сүйлөмдөгү сөздөрдүн синтаксистик байланыштарынын жолдорун билет.
- ✓ сүйлөмдүн баш жана айкындооч мүчөлөрү жөнүндө түшүнүк алат;
- ✓ сүйлөмгө мүчө боло албаган сөздөрдү билет;
- ✓ татаал сүйлөмдүн түрлөрү жөнүндө маалымат алат;
- ✓ жазууда тыныш белгилерин колдонууну билет.

Өздөштүрүүсү:

- ✓ кеп маданияты, стиль жана стилистиканы түшүнө билүүсү шарт;
- ✓ кептин стилдерин, түрлөрүн ажырата билүүгө жетишет;

- ✓ официалдуу жана официалдуу эмес иш кагаздарын жазууну өздөштүрүшөт;
- ✓ фразеологизмдер жөнүндө түшүнүк жана алардын мүнөздүү белгилерин баалай билүүсү шарт;
- ✓ сөз айкашы жана сөз айкашынын түрлөрүн өздөштүрөт;
- ✓ сүйлөмдүн түрлөрү жана анын грамматикалык түзүлүшүн өздөштүрүүсү шарт;
- ✓ сүйлөмдөгү сөздөрдүн синтаксистик байланыштарынын жолдорун билүүсү абзел;
- ✓ сүйлөмдүн баш жана айкындооч мүчөлөрүн өздөштүрөт;
- ✓ сүйлөмгө мүчө боло албаган сөздөрдү туура колдоно билүүсү шарт;
- ✓ татаал сүйлөмдүн түрлөрүн ажырата билүүгө жетишет;
- ✓ жазууда тыныш белгилерин туура колдоно билүүсү абзел.

Аткаруу:

- ✓ күндөлүк турмушунда маданияттуу сүйлөшүүгө жетишет;
- ✓ иш кагаздарынын түрлөрүн адистигинде колдонот;
- ✓ сабаттуу жазууга жетишет;
- ✓ өз оюн эркин билдирүүгө жетишет.

Билимди баалоо

Биринчи модуль – кезектеги текшерүү иши менен бирге 50 баллга бааланат. Белгиленген мөөнөт ичинде студенттин билимди өздөштүрүүсүн, көндүмдөрүнүн жана жөндөмдөрүнүн өркүндөшүн, о.э. жеке сапаттарынын калыптанышын тынымсыз байкоонун негизинде коюлат.

Баллдардын бөлүштүрүлүшү:

1-модуль – максималдуу 50 балл, анын ичинде:

0 дөн 20 баллга чейин – аттестациялык иштер (тестирлөө);

0 дөн 15 баллга чейин – семинардык жана лекциялык сабактарга активдүү каптышуусу;

0 дөн 15 баллга чейин – студенттин өз алдынча иштөөсү.

Экинчи модуль – кезектеги текшерүү иши менен бирге 50 баллга бааланат. Белгиленген мөөнөт ичинде студенттин билимди өздөштүрүүсүн, көндүмдөрүнүн жана жөндөмдөрүнүн өркүндөшүн, о.э. жеке сапаттарынын калыптанышын тынымсыз байкоонун негизинде коюлат.

2 - модуль – максималдуу 50 балл, анын ичинде:

0 дөн 20 баллга чейин – аттестациялык иш (тестирлөө);

0 дөн 15 баллга чейин – семинардык жана лекциялык сабактарга активдүү катышышы;

0 дөн 15 баллга чейин – студенттин өз алдынча иштөөсү.

Кезектеги текшерүү иштери практикалык сабак учурунда жүргүзүлөт

1. Оозеки түрүндө:

А) Суроолорго жооп берүү

Б) Окулгандар, сүрөттөр боюнча маскешүү

В) Түшүнгөндөрүн айтып берүү

Г) Презентация

2. Жазуу түрүндө:

А) Презентация даярдоо

Б) Дил баян, текст жазуу